

FREDS NYTT

Kristna fredsörelsens
tidning # 3-4 • 2013

Samtal om tro och fredsarbete

En troende och en ateist om
att arbeta som fredsobservatörer

/12

Tema HELIG FRED

Wendy hjälper vapenvägrare

*I Colombia är det svårt att vägra
militärtjänst på grund av tro.
Wendy Palencia från Justapaz
vill ändra på det.*

Aktuellt:

Bakslag för den
arabiska våren
/4

Porträttet:

Moses Monday
John från ONAD
/11

FREDSNYTT

Fredsnytt är Kristna Fredsrörelsens medlemstidning. Den kommer ut 3–4 gånger om året med en upplaga om ca 1 500 ex. Kristna Fredsrörelsen arbetar för att sprida en ickevåldskultur, bland annat genom att:

- Ge kurser i ickevåld och konflikt-hantering.
- Skicka fredsobservatörer till Guatemala, Mexiko och Colombia där de medföljer personer och organisationer som arbetar för fred och mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Ansvarig utgivare

Marija Fischer Odén

Grafisk form och layout

Ulrika Forsberg

Redaktör

Maria Gilljam
maria.gilljam@krf.se
Tfn 08-453 68 45

Omslagsbild

Foto: Julián Facundo Rinaudo

Tryck

PrintOne

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor pg 90 00 31-6/bg 900-0316

Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet. Svenska missionsrådet har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.

FREDSKALENDERN

14-16 nov

STOCKHOLM Kristna Fredsrörelsen deltar med flera seminarier på mänskliga rättighetsdagarna, som äger rum på Kulturhuset i Stockholm. För fullständigt program, se www.mrdagarna.nu.

15 nov

HÄRNÖSAND Sista ansökningsdag för att gå kursen "Fred, ickevåld, ledarskap" på Härnösands folkhögskola. Lär dig mer om ickevåld och följ med Kristna Fredsrörelsen på studieresa till Israel och Palestina. Kursstart 7 januari. För mer info, se hfs.se eller kontakta sara.mattsson@hfs.se

20 nov

UPPSALA Hur kan vi göra fred? Kristna Fredsrörelsens kommunikatör Maria Gilljam håller inspirationskväll i Österledskyrkan om fredsarbete.

21 nov

LANDSKRONA Icke-våldstränaren och f.d. medarbetaren på Kristna Fredsrörelsen Martin Smedjeback berättar om att arbeta med ickevåld i Sudan och Sydsudan. Plats: Landskrona församling.

21 nov

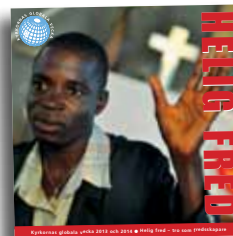
UPPSALA Kristna Fredsrörelsens ordförande Peter Lööv Roos kommer till Uppsala Missionskyrka för att prata utifrån temat "Fred och bröd åt alla?"

21 nov

VALLENTUNA Helig fred – hur är det möjligt i dagens trasiga värld? Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare Sofia Walan besöker Åbybergskyrkan för att tala om tillståndet i världen.

24 nov

ALINGSÅS Kristna Fredsrörelsens lokalgrupp i Alingsås anordnar ett stort evenemang under Kyrkornas globala vecka. Det blir internationell gudstjänst, barnmöte, kulturfest, seminarier och musik.

Helig fred

Den 17 november inleds kyrkornas globala vecka, i år med tema "Helig fred". Kolla in kalendariet på globalaveckan.se för att se vad som händer i närheten där du bor.

Julgåva

Ge bort en skyddsängel i julkapp. Då skänker du 100 kr till Kristna Fredsrörelsen. Beställ på krf.se/ge-en-gava

#schysstapensioner

Vad gör dina pensionspengar i väntan på att du ska bli pensionär? Följ #schysstapensioner på Facebook och Twitter så får du veta.

Nu kan du betala din medlemsavgift via autogiro. Läs mer på krf.se.

Välkommen på årsmöte

GÖTEBORG Den 11–13 april är det dags för Kristna Fredsrörelsens årsmöte. Det kommer hållas i Göteborg och du är varmt välkommen! Planeringen för helgen är i full gång och vi önskar att helgen kommer bli en inspirerande mötesplats för medlemmar och förtroendevalda. Vad tycker du att helgen ska innehålla? Hör av dig med programförslag till hanna.eklund@krf.se.

Bli månadsgivare – få en bok

● ● ● Nu kan du bli månadsgivare till **Kristna Fredsrörelsen**! På så vis är du med och stöttar vårt långsiktiga arbete för fred och rättvisa. De 50 första månadsgivarna får en bok – antingen "Fred är vägen till fred" av KG Hammar med flera eller "Tyst territorium", en reportagebok om Västsahara, av journalisterna Lars Schmidt och Fredrik Laurin.

Gå in på krf.se/ge-en-gava för mer information.

Ledare till studieresa sökes

● ● ● Åk med som ledare för kursen "Fred, ickevåld, ledarskap" på deras resa till Israel och Palestina. Resan pågår mellan 24 februari till 7 april. På resan kommer ni besöka och lära er mer om fredsrörelser och ickevåldsarbete i både Israel och Palestina. Sök senast den 1 december.

Läs mer under "Lediga jobb" på krf.se eller kontakta hanna.eklund@krf.se.

LÄS
blogg.krf.se

1091 personer är medlemmar i **Kristna Fredsrörelsen**. Tycker du det är för få? Då kan du värva en medlem! Blir man medlem nu får man 2014 på köpet.

● ● ● Generalsekreteraren har ordet

Fred kräver samverkan

Men, varför kan ni inte byta namn från Kristna Fredsrörelsen? Jag tycker ni gör bra saker, men jag är muslim och då känns det konstigt att gå med när ni heter så."

Reaktionen fick jag häromveckan av en elev när jag besökte S:ta Elisabeths folkhögskola i Göteborg. Ja, det är en fråga som kräver ett reflekterande svar. Hur kristna är egentligen Kristna Fredsrörelsen? Och vad betyder det för vår verksamhet? För mig som generalsekreterare var det en stor glädje när vi i rörelsen formulerade oss kring detta i det idéprogram som antogs av medlemmarna på årsmötet i våras. Vi skriver att vårt namn berättar om vår historia och bekräftar vår djupa förankring i den ekumeniska rörelsen. Det finns en stolthet i att komma ur en tradition av kristet motstånd mot orättvisor, våld och vapen. Men här finns också en vilja att i ödmjukhet bejaka andra drivkrafter för samhällsförändring.

VERKLIG FRED, RÄTTVIS fred, förutsätter att alla goda krafter samverkar. Inom vår rörelse vet vi att religiösa traditioner kan bidra till fredsbygge. Därför samarbetar vi nära Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa, och ger stöd till organisationer som verkar för religionsdialog i exempelvis Sydsudan och Egypten. Därför välkomnar vi alla medlemmar, oavsett tro, som tillsammans med oss vill arbeta för fred genom ickevåld. I det här numret av Fredsnytt får vi möjlighet att fördjupa oss i frågan om hur religioner och tro kan vara en del i fredsarbetet. Och nej, vi ska inte byta namn. Vi ska fortsätta hitta inspiration i vår historia, i den kristna tron samtidigt som vi är en fredsrörelse som välkomnar, bejakar, och inspireras av alla religiösa eller icke-religiösa traditioner för fred. Som fredspristagaren Tawakkol Karman, demokratiaktivist i Jemen, uttryckt det: "Jag är en världsmedborgare. Jorden är mitt land och mänskligheten är min nation".

Sophia Hammar

Bakslag för den arabiska våren

För nästan tre år sedan fylldes Tahrirtorget i Kairo med hundratusentals människor som med hjälp av ickevåld störtade Hosni Mubaraks regim. Idag ser läget värre ut än på länge. Vad var det som hände?

Den så kallade 25 januari-revolutionen 2011 förändrade Egypten och stora delar av Mellanöstern. Den "arabiska våren" hade börjat och regionen skulle aldrig bli densamma.

NÄSTAN TRE ÅR senare ser det politiska läget i Egypten delvis värre ut än det gjorde innan Hosni Mubarak störtades. Den nye presidenten Mohammad Mursi avsattes i juni av militären och ersattes av en övergångsregering. Egypten har blivit extremt polariserat. Skiljelinjen går mellan islamister (som stödjer Mursi) och icke-islamister (som stödjer militären). Undantagslagar har införts och många har dödats i våldsamma sammandrabbningar.

– Denna situation har spelat

För nästan tre år sedan fylldes Tahrirtorget av demonstrerade människor. Nu är situationen helt annorlunda.

FAKTA

KrF

i Egypten

Kristna Fredsrörelsen håller på att starta upp arbete i Egypten för att stödja ickevåldsrörelser

extremisterna inom Muslimska Brödraskapet i händerna, säger Kristna Fredsrörelsens Egypten-handläggare Milosz Kusz. De blir ytterligare radikaliserade av alla repressiva åtgärder som vidtagits mot dem, vilket i sin tur bara ökar användandet av våld.

DEN POLARISERADE situationen har skapat en misstänksamhet mot mänskliga rättigheter som begrepp.

– Vi som jobbar med mänskliga rättigheter har kallats för förrädare, säger den egyptiske människorättsaktivisten Sherif Azer.

– I den här situationen behöver de krafter som är beredda att försvara människors lika värde allt stöd de kan få. Men det är inte lätt när stöd utifrån just nu ses som manipulation. Trots det måste vi försöka, säger Milosz Kusz.

Maria Gilljam

100 länder har skrivit under ATT

Under hösten skrev USA under Arms Trade Treaty, det internationella vapenhandelsavtal som antogs av FN:s generalförsamling i april. Honduras, ett av världens mest våldsdrabbade land, blev land nummer 100 som skrev på. Nu återstår arbetet med att se till att avtalet tolkas så strikt som möjligt.

Ett steg närmare schyssta pensioner

De svenska AP-fonderna har beslutat att avinvestera cirka 300 miljarder i fyra bolag som bedriver verksamhet i Västsahara. Investeringarna har fått kritik eftersom Västsahara är ockuperat av Marocko. Kristna Fredsrörelsen ser positivt på AP-fondernas beslut.

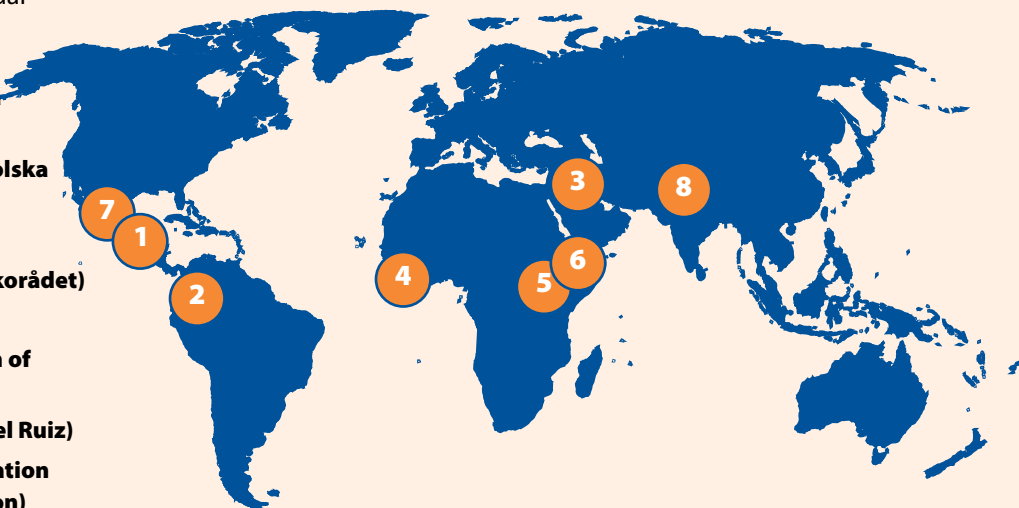
Myndighet hjälper till att sälja vapen

Försvarsexportmyndigheten har hjälpt BAE Systems Bofors att sälja krigsmateriel till Förenade Arabemiraten, ett land där politiska partier inte är tillåtna, skriver Expressen. Enligt regelverket för svensk vapenexport ska export ej godkännas till länder som kränker mänskliga rättigheter.

Konflikter där religiösa aktörer medlat

Här visas ett urval av fall där religiösa aktörer medlat i interna konflikter.

1. Guatemala (Lutherska Världssamfundet)
2. Colombia (Lokala katolska präster)
3. Irak (Shiitiska ledare)
4. Liberia (Liberiska kyrkorådet)
5. Uganda (Pax Christi)
6. Somalia (Organisation of Islamic Cooperation)
7. Mexiko (Biskop Samuel Ruiz)
8. Afghanistan (Organisation of Islamic Cooperation)

Källa: *Bellingerents and Believers: Exploring Faithbased Mediation in Internal Armed Conflicts* av Naomi Johnstone och Isak Svensson

Massgravar utgrävda i Västsahara

I februari i år upptäckte en herde i Västsahara rester av mänskliga skelett i ökensanden. De visade sig komma från nästan 40 år gamla massgravar, som nu har grävts upp och undersökts. Det innebär slutet av en lång och smärtsam sorgeprocess för offrens anhöriga.

Det var den 12 augusti 1976 som åtta personer, varav två barn mellan 12 och 15 år gamla, enligt ögonvittnesskildringar blev utomrättsligt avrättade av den marockanska militären. De fynd som gjordes under utgrävningarna (bl.a. patronhylsor och typer av skador) pekar på att ögonvittnesskildringarna stämmer överens med verkligheten. Även om utgrävningarna visar på en hemsk verklighet som pågått under lång tid i Västsahara innebär också utgrävningen ett visst mått av hopp. Identifieringen av offren gör att

Patronhylsor och ID-handlingar var några av de fynd som gjordes vid utgrävningarna.

familjerna till dessa offer nu vet vad som hände deras anhöriga. En utdragen och svår sorgeprocess kan därför få ett värdigt avslut. Men det är en kunskap få förunnat. Det totala antalet försvunna västsaharier tros ligga på cirka 400 personer. AFAPREDESA, Kristna Fredsrörelsens samarbetsorganisation i Västsahara,

organiserar anhöriga till offer för tvångsförsvinnanden och politiska fångar. De kräver att andra platser där massgravar tros ligga på skyddas och undersöks, samt att offrens rätt till sanning, rättvisa och gottgörelse tas på allvar av den marockanska regeringen och det internationella samfundet.

Milosz Kusz

FAKTA

Västsahara är sedan november 1975 ockuperat av Marocko. Området har stora fosfatfyndigheter och vatten utanför Västsaharas kust är rikt på fisk. Situationen för de mänskliga rättigheterna i området är mycket svår.

● Forskning

Kan religion skapa fred?

FORSKNING KRING religion och konflikt har främst fokuserat på religion som eventuell orsak till konflikt, inte hur det kan bidra till fred.

Men i en ny studie tittar jag och Naomi Johnstone från University of Otago närmare på trosbaserad medling – dvs. när religiösa aktörer har gått in och medlat i en intern väpnad konflikt. Den studien undersöker 48 fall av trosbaserad medling mellan 1989 och 2008. I de flesta fall var aktörerna kristna men det fanns också en hel del fall med muslimska aktörer. Vår studie visar att trosbaserad medling främst sker när religion inte har blivit en del av konflikten samt där de stridande parterna kommer från samma religiösa bakgrund.

ATT DET ÄR så beror det förmodligen på att när religionen som sådan inte är en del av konflikten har religiösa ledare eller trosbaserade organisationer större legitimitet att gå in som medlare. I 50 procent av de fall som vi undersökte hade ett fredsavtal nåtts, vilket man får se som goda resultat. Det återstår dock att vidare undersöka varför trosbaserade aktörer medlar i vissa konflikter men inte i andra, samt religionens roll i andra fredsbyggande metoder.

Isak Svensson
Forskare i freds- och konfliktstudier
vid Uppsala Universitet

● Bok

Fred är vägen till fred

Det vi sår får vi skörda. Vi kan aldrig uppnå fred genom att använda våld. Varje våldsanvändning, hur motiverad den än kan vara i stunden, fördröjer den verkliga fredens ankomst. Det skriver KG Hammar i den nya boken "Fred är vägen till fred".

I "Fred är vägen till fred" skriver den tidigare ärkebiskopen KG Hammar ett utkast till en fredsteologi. Hans text kompletteras med en antologidel om praktiskt fredsarbete. Bland annat har Sofia Walan och Kerstin Bergeå från Kristna Fredsrörelsen bidragit med texter. Boken blir en inspiration för en teologisk fördjupning i sitt fredsengagemang. Både något som församlingar kan använda sig av, men även privatpersoner.

GENOM KG HAMMARS text löper en röd tråd av ickevåld. Han skriver om "den stora freden" – som är mer än bara frånvaron av krig utan också förutsätter rättvisa, mänskliga rättigheter och fred med skapelsen. Den stora freden förutsätter ickevåld. Och där är Jesus en förebild. Vänd andra kinden till. Älska dina fiender. Lätt-

KG Hammar vill inspirera till fredsengagemang

are sagt än gjort, men viktigt att öva sig i. Den destruktiva makten konfronteras bäst med aktivt ickevåld – alltså inte något passivt undvikande utan ett aktivt konfronterande. Vi är så vana vid att hantera konflikt med våld, att vi behöver träna våra hjärnor och kroppar på att istället tänka ickevåld. I boken efterlyser också Lars Ingelstam, i hans avsnitt, mer resurser till civila fredsinsatser. För tänk om världen la ner lika mycket pengar och resurser på ickevåldsträning som vi lägger på militärer och utveckling av vapen och stridsfordon! Då skulle inte tanken om den stora freden kännas lika avlägsen.

Maria Gilljam

Julklappstips

● ● ● När hörde du något om Västsahara senast? Rätt längesen va? "Tyst territorium" är den talande titeln på en ny reportagebok om området som sedan 70-talet varit ockuperat av Marocko. I sju reportage berättar journalisterna Fredrik Laurin och Lars Schmidt om Västsaharas historia och sakpolitiken som präglar dagens situation.

TV-spel utan våld

● ● ● Det är sällan Kristna Fredsrörelsen har anledning att tipsa om ett tv-spel. Men nu har vi det! Filmregissören Josef Fares har gjort spelet "Brothers – a tale of two sons". Det handlar om två bröder som ska hitta ett botemedel till sin sjuka pappa. Målet är att få bröderna att samarbeta och spelet är nästan fritt från vapen och våld. Ett bra alternativ på spelmarknaden.

Unga kristna vägrar vapen

Att vägra militärtjänst på grund av religiös tro i Colombia är idag, trots en laglig rätt till det, oerhört svårt. Kunskapen är låg, till och med hos domare och jurister. Det försöker organisationen Justapaz ändra på. →

Foto: Justapaz

● JUSTAPAZ

Justapaz arbetar för rätten till vapenvägran

Justapaz vill underlätta för colombianer att vägra vapen. Organisationen är sprungen ur Mennonitkyrkan i Colombia och arbetar för fred och ickevåld. Med projektstöd från Kristna Fredsrörelsen arbetar de för att öka kunskapen om rätten till vapenvägran. Genom lokala pastorer och församlingar organiserar de bland annat ungdomsgrupper för att sprida information.

Reinaldo Aguirre demonstrerar för rätten till vapenvägran.

→ **N**är Reinaldo Aguirre från Soacha, ett område strax utanför huvudstaden Bogota, fyllde 18 år ställdes han inför ett val: att följa sin inre övertygelse och gudstro och därmed vägra militärtjänst, eller ge efter för samhällsnormen. Han valde det förra. Trots svårigheterna det medgav.

– Jag vill alltid verka utifrån ett fredsperspektiv, det är det som styr mina val, säger han.

Reinaldo gick till militärföreläggningen och sa att han inte ville göra militärtjänst, med hänvisning till rätten att vägra militärtjänst på grund av tro. Mi-

” Jag vill alltid verka utifrån ett fredsperspektiv.

litären hävdade att alla män som fyllt 18 måste göra militärtjänst, men Reinaldo stod på sig. Reaktionen som han möttes av är inte ovanlig. Kunskapen om rätten att vägra militärtjänst är väldigt låg.

REINALDO MÅSTE nu infinna sig på militärföreläggningen flera gånger per år, för att fortsätta argumentera för sin rätt till vapenvägran. Han skämtar och

berättar att han nästintill blivit kompis med vissa av militärerna. Men bakom skämtet döljer sig en allvarlig verklighet. Det händer nämligen att personer som vägrat vapentjänst tvångsrekryteras. – Min kamp för att få fler att vägra vapen gör mig trött. Men jag kommer ändå fortsätta jobba för att fler ska vägra militärtjänst, säger Reinaldo.

Maria Gilljam

Justapaz skapar ickevåldsförebilder

● ● ● Justapaz har sedan 2007 drivit projektet om vapenvägran. Tidigare i år genomfördes en utvärdering av projektet. En av slutsatserna var att genom Justapaz projekt formas en ung generation som väljer ickevåld istället för våld, som metod för att hantera konflikter.

– Justapaz skapar ett nytt paradigm av ickevåld, säger Julian Facundo Rinaudo. Våld och grymhet har blivit normaliserat i Colombia, det har blivit en del av vardagen. De personer som Justapaz undervisar i ickevåldsprinciper är en

inspiration för andra, de är ickevåldsförebilder i en väldigt våldsam verklighet.

Ett av problemen vapenvägrare möter är brist på kunskap. Inte bara militärer utan även jurister och domare har ofta dålig vetskap om rätten till vapenvägran. Därför har projektet till stora delar gått ut på att öka kunskapen i samhället.

– Framtiden ser lovande ut, tack vare fredsförhandlingarna mellan regeringen och Farc, säger Anna Vogt på Justapaz. Politiker är mer intresserade av att förbereda samhället för fred.

Vapenvägrare utsätts för diskriminering

● ● ● De som vägrar vapen utsätts för olika typer av diskriminering. Kan du inte visa upp att du gjort militärtjänst har du svårare att få jobb, eftersom många arbetsgivare kräver att du har det militärkort du får efter avslutad militärtjänst. Detta slår hårdast mot Colombias fattigaste befolkning. Att vägra militärtjänst ses som ett förräderi gentemot staten och ett ställningstagande för gerillan. Det ses också som ett brott mot vad det innebär att vara man i Colombia.

Vapenvägran viktig fråga för Kristna Fredsrörelsen

Frågan om vapenvägran var under många år Kristna Fredsrörelsens viktigaste fråga.

Ewert Bengtsson var en av dem som på 60-talet vägrade vapentjänst, och han gick då med i Kristna Fredsrörelsen. Idag har han varit rörelsens kassör i 42 år.

– Att göra militärtjänst och lära sig använda vapen för att döda fienden, det stämde inte med min inställning, som jag hade lärt mig i kyrkan och i min uppväxt. Jag hade tydligt stöd från mina föräldrar, särskilt min pappa, berättar Ewert.

Hur kom du i kontakt med Kristna Fredsrörelsen?

– Jag hade hört talas om Svenska världsfredsmissionen (SVFM), som rörelsen hette då, som stötade vapenvägrare. Jag skickade efter informationsmaterial därifrån. Det var min första kontakt med det som senare blev Kristna Fredsrörelsen. Det var ganska svårt att få tag på information om

vapenvägran. Myndigheterna var inte särskilt hjälpsamma.

– Hela Jesus lärande och inställning, att älska sina medmänniskor, var det som inspirerade mig. Jag ville förändra världen med de metoder som han förespråkade, att vända andra kinden till. Vi inom SVFM drev på kyrkorna att stå för en mer samhällstillvänd kristendom och inte oreflekterat ge stöd till militären.

Hur viktig har frågan om vapenvägran varit för Kristna Fredsrörelsen?

– Fram till 80-talet ungefär var det den största och viktigaste frågan. Det var den frågan man jobbade med och rekryterade utifrån. Även före min tid var frågan viktig – att på olika sätt ta avstånd från vapen, både användande och produktion av dem.

Hur ser det ut idag?

– Det har ju skett en successiv samhällsförändring som har gjort att frågan inte är lika viktig längre. Vill man se det positivt så "vann"

Fram till 80-talet ungefär var det den största och viktigaste frågan.

Ewert Bengtsson

vår sida när värnplikten avskaffades. Men en yrkesarmé är ju inte direkt det vi förespråkar, vi vill snarare inte ha någon militär armé alls. Så på ett sätt har frågan om vapenvägran försvunnit som en viktig fråga för oss. Därför är det extra roligt att vi har kunnat stötta Justapaz i deras arbete att sprida kunskap om och stödja vapenvägrare, just för att det knyter an så tydligt till vår egen historia.

Maria Gilljam

Sagt om religion och fred

Våld gör människor omänskliga. Därför kan vi genom ickevåldskamp finna en gemensam grund i judendom, kristendom och islam i deras tro att människan är skapad till Guds avbild.

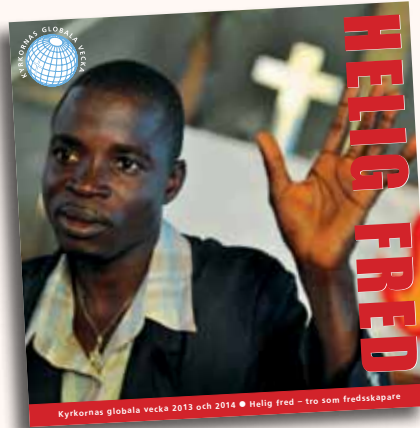
Zuogbhi Elias Zougbi

Kristen palestinier som arbetar med organisationen Wi'am för rättvis fred mellan Israel och Palestina.

Bakgrund konflikten i Colombia

● ● ● 1948 mördas presidentkandidaten Jorge Eliécer Gaitán. Det startar en konflikt mellan liberala och konservativa. 1964 utopas Farc som gerillarörelse. Sedan dess har konflikter pågått mellan Farc, militären och paramilitära grupper. Pengar från narkotikahandeln har gött konflikten och civilbefolkningen har drabbats hårt. Sedan ett år tillbaka pågår fredsförhandlingar.

Tips på vad du kan
göra för att lära dig
mer om ickevåld

Vecka om helig fred

DEN 17-24 NOVEMBER pågår Kyrkornas globala vecka. Då lyfter församlingar runt om i hela Sverige globala rättvisefrågor. Temat för i år är "helig fred". Kolla in kalendariet på globalaveckan.se för att se vad som händer nära din ort. På hemsidan finns också inspirerande material som kan användas i fredsgudstjänst, samtalskväll eller annan aktivitet.

Frågesport

Testa dig själv eller någon annan. Vilka religioner kommer följande citat ifrån?

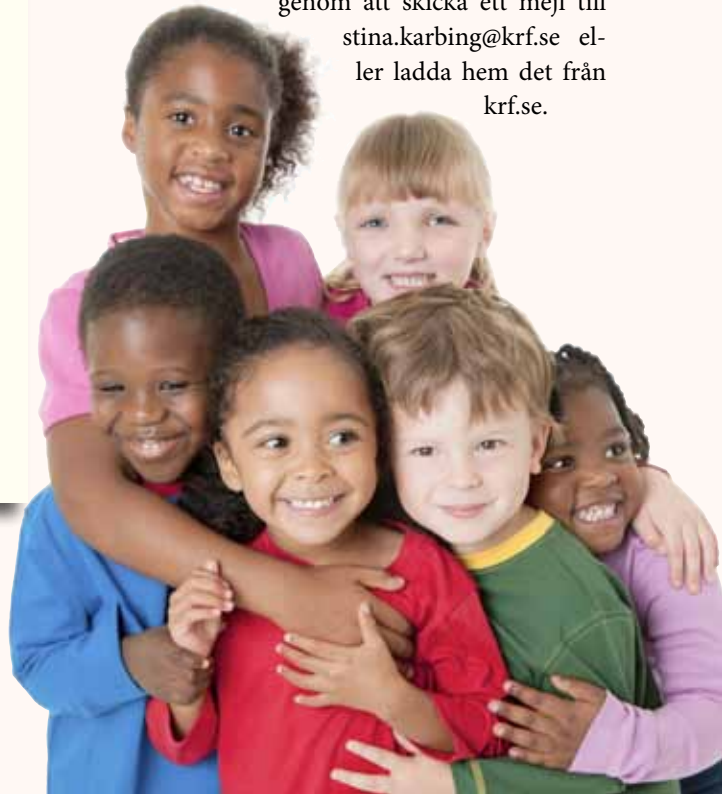

1. "Det du inte vill att människor skall göra mot dig, skall du inte heller göra mot dem"
- ...
2. "Ingen av er är i sanning en troende förrän han önskar detsamma för sin broder som han önskar för sig själv"
- ...
3. "Allt vad ni vill att människor skall göra för er, det skall ni också göra för dem"
- ...
4. "Gör icke mot andra vad du icke vill att de skall göra mot dig"
- ...
5. "Betrakta din nästas vinst som din egen vinst, och din nästas förlust som din egen förlust"
- ...
6. "Skada inte andra med sådant som skulle skada dig själv"
- ...
7. "Detta är summan av alla dygder: att icke göra mot andra det som vållar dig själv lidande"

Övningen är hämtad från Salaams vänners workshopmaterial.

Prata fred med barn

NU FINNS Kristna Fredsrörelsens nya material "Fredligt", om fred och ickevåld för barn ute. Där finns texter, övningar och lekar som handlar om hur man blir en bra kompis, olika sätt att bli sams, varför det blir krig och hur man kan protestera mot saker man tycker är fel. Till materialet finns även en ledarhandledning. Beställ genom att skicka ett mejl till stina.karbing@krf.se eller ladda hem det från krf.se.

Moses Monday John är direktor för ONAD, en av få organisationer i Sydsudan som arbetar med ickevåld.

/// Direktör för ONAD

”Det är vår tro som skapar fred”

Moses Monday John är direktor för Organisation for Nonviolence and Development (ONAD), Kristna Fredsrörelsens samarbetsorganisation i Sydsudan.

Vi frågade hur han ser på tro och fred.

– Religion spelar en stor roll i de flesta sydsudanesers liv. Inte bara för att de flesta praktiserar någon religion, kristendom eller islam, men också för att de religiösa institutionerna är aktörer för social förändring. I juli i år höll till exempel kristna och muslimska ledare en nationell bön för fred och försoning.

– Människor i Sydsudan pratar oftare om religion än om tro, och här blir det ofta fel, tycker jag. För mig är tro mer betydelsefullt än religion. Tron är det som kopplar

oss samman med Gud och andra människor. I våra ickevåldshandshops fokuserar vi på tro, snarare än på religion.

– Tro är något personligt medan religion är en institutionell tillhörighet. Vi är oss själva innan vi blir del av någon religiös institution.

Har du något exempel på när tro har varit en viktig faktor i fredsbyggandet i Sydsudan?

– En pastor sa på en av våra uppföljande träffar: ”Sedan jag gick ickevåldshandshopen har jag slutat hata muslimer. Muslimer brände våra kyrkor i Khartoum och då förlorade jag respekten för muslimer och började hata dem. Nu är vi i ett nytt land och jag vill inte att muslimer ska lida så som vi kristna har lidit. Det är smärtsamt att förlåta men min

● FAKTA

ONAD arbetar för fred och demokrati i Sydsudan. Organisationen startades av några sydsudanesiska studenter och är en av få organisationer i landet som arbetar strategiskt med ickevåld.

Bibel säger mig att förlåta, såsom Gud har förlåtit oss.” Sedan 2011 arbetar denna pastor, några andra kristna och en muslimsk grupp tillsammans.

Hur ser de människor som ni möter i ert arbete på ickevåld?

– Ofta med väldigt blandade känslor! Många ifrågasätter om det funkar i ett samhälle som är så militariserat som vårt. För att bemöta detta brukar vi berätta om konkreta exempel där ickevåldsliga konfliktlösningar har fungerat, både lokalt och globalt. Vi brukar säga att ickevåld är som ett frö som måste få tid att slå rot och växa, för att kunna bli ett stort träd. Det börjar med mig, inte oss. Om jag blir ickevåldslig kan andra lära från mig och på så sätt kan ickevåldet spridas.

Maria Gilljam

Samtal om fred och tro

Sara är kristen. Anders är ateist. Båda jobbar som fredsobservatörer för Kristna Fredsrörelsen i Guatemala. Hur ser deras olika perspektiv på fredsarbete ut? De satte sig ner och samtalade om tro, inspiration och fredsarbete, utifrån sina erfarenheter i Guatemala.

Varifrån kommer era drivkrafter i arbetet som fredsobservatörer?

Anders: På ett sätt är detta mer än ett jobb, jag vill kämpa mot orättvisan för att kunna leva med mitt privilegium som vit och rik. Jag har ofta haft dåligt samvete över mina privilegier, men i Guatemala är det just tack vare dem som jag kan hjälpa till att skapa handlingsutrymme för de som kämpar för sina rättigheter.

Sara: Verkligen! Lite som bibelberättelsen om talenterna i Matteus. Vi har alla fått olika gåvor och privilegier, och är ansvariga att göra det bästa av det.

Anders: Exakt, eller som Marx sa: av var och en utifrån sin förmåga, åt var och en efter sitt behov.

Sara: För mig är det svårt att skilja det här jobbet från resten av livet. Det handlar mer om vilket liv jag längtar efter, och att vara fredsobservatör betonar mycket av det jag tror på. Att våga leva ett annorlunda liv där allt inte handlar om mitt eget, om konsumtion eller materialism, men också det rent praktiska, att möta människor där de är.

Anders: Jag hade svårt för att söka till jobbet, på grund av namnet Kristna Fredsrörelsen. Men när jag började möttes jag däre-

Anders
Nordenskjöld

Sara Svensson

mot av en kritisk maktstrukturanalys snarare än kristendom. Och i fält har jag inte märkt av den kristna delen av organisationen alls.

Sara: Det öppna klimatet i organisationen inför olika övertygelser är viktigt, även om jag ser styrkan i att Kristna Fredsrörelsen har en kristen värdegrund och önskar att fler kristna engagerade sig i fredsarbete på ett mer radikalt sätt. Tänk om kyrkan – det vill säga kristna – vågade utmana Sverige med kristendomens idéer kring fred och ickevåld!

Anders: Lite som kyrkan i Centralamerika?

Sara: Ja, där visar historien att kyrkan kan hjälpa människor bli fria från förtryck, men också vara en del av förtrycket.

Anders: Olika aktörer i Guatemala har använt kyrkan för att främja sina egna intressen: militären för att försvara sin maktposition, vänstergerillor för attmana människor till väpnad kamp och fredsorganisationer har ofta använt en kristen retorik. För mig är inte religionen något gott i sig, utan ett verktyg som kan användas för att övertyga människor om att just din sida har rätt.

FAKTA

Olika erfarenheter från världen

Anders är jurist, har gjort praktik på FN i Geneve, bott i Argentina och engagerat sig i Röda Korset och Amnesty.

Sara har en masterexamen i utvecklingsstudier, har gjort praktik på FN i Sydafrika och engagerat sig i Rädda Barnen och i kyrkans verksamhet. Sara är uppvuxen i Spanien och har bott i Gambia.

Sara: Människan förvränger saker och ting för sin fördel. Många använder tyvärr religion som ännu ett maktverktyg, trots att älska och tjäna varandra är centralt i Jesu budskap. Den ständiga kampen mellan gott och ont i världen, som verkar vinnas av det onda, har redan avgjorts av Jesus på korset, vilket för mig innebär ett oerhört hopp.

Anders: Och många vi medföljer får ett viktigt stöd av religion, till exempel bad vittnena varje kväll under folkmordsrättegången mot förra diktatorn Efraín Ríos Montt.

Sara: Visst. Samtidigt kallade han sig också kristen och predikade i kyrkor. Det visar hur komplex verkligheten är och att varje människa har ett ansvar att göra det bästa av det man fått, oavsett om man är kristen eller inte.

Sara Svensson
Anders Nordenskjöld

Foto: Kristna Fredsrörelsen

Människor demonstrerar i solidaritet med Alberto Patishtán.

● Mexiko

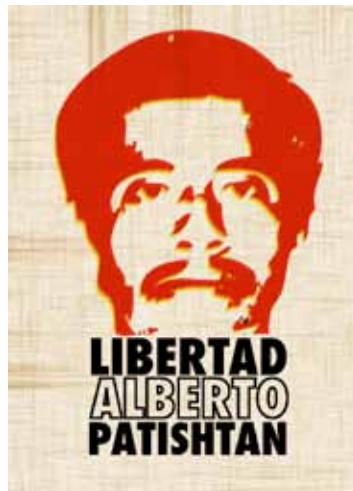
Ingen frihet för Alberto Patishtán

Mannen som blivit symbol för orättvisan mot ursprungsfolken i Mexiko släpps inte fri.

Torsdagen den tolfte september fick Alberto Patishtán, Mexikos mest kände samvetsfånge, beskedet att han inte frigges. Därmed är fallet juridiskt sett avslutat. Sandino Rivero, en av Patishtáns advokater uttryckte sin djupa besvikelse över att domarna valt att inte fria Patishtán.

– Bara i en stat som denna kan man frige knarkhandlare och andra som begår brott men inte ursprungsfolk, fattiga eller sociala ledare, sa Rivero.

ALBERTO PATISHTÁN tillhör ursprungsfolket tzotzil, han är lärare och far till två vuxna barn. I tretton år har han suttit fängslad anklagad för att i ett bakhåll ha skjutit ihjäl sex poliser. Han är dömd till sextio års fängelse. Huvudvittnet som skadades i bakhållet är son till det dåvarande kommunalrådet. Patishtán och rörelsen som sympatiserar med honom är övertygade om att han fängslades för att ha engagerat sig politiskt mot korruptionen i hans hemkommun El Bosque i Chia-

Alberto Patishtan har suttit fänglad i 13 år.

pas. Patishtán är en symbol för den systematiska orättvisan som olika samhällsgrupper utsätts för. Han har kommit att representera inte bara ursprungsfolken, utan även lärarna och de fattiga. Under sina år på olika anstalter har han bedrivit en fredlig kamp för sin frihet och för fångars rättigheter. Kristna Fredsrörelsens fredsobservatörer besöker regelbundet Patishtán i fängelset för att hålla de mexikanska myndigheterna medvetna om att internationella organisationer uppmärksammar det som händer.

Aino Ravandoni

● Colombia

Bönder protesterar

Under hösten har långvariga strejker och protester lamslagit stora delar av Colombia.

Protesterna började i augusti och kommer från bönder som protesterar mot avsaknaden av en nationell lantbrukspolitik. De menar att landsbygden är åsidosatt och att de frihandelsavtal som Colombia ingått hindrar de småskaliga bönderna att konkurrera på lika villkor.

RAPPORTER FRÅN protesterna vittnar om hur militären sköt mot demonstranterna. Ett 10-tal personer uppges ha avlidit och flera hundra skadats. Många har även fängslats utan juridisk grund. Dessa allvarliga kränkningar mot mötes- och yttrandefriheten gjorde att Kristna Fredsrörelsen tillsammans med andra svenska organisationer, skrev ett öppet brev till utrikesminister Carl Bildt för att uppmana till handling från den svenska regeringens sida.

– Personer som normalt inte höjer sin röst offentligt har blockerat vägar och genomfört andra protester för att visa sin frustration över den ohållbara situationen, säger Nancy Fiallo, människorättsförsvarare i Colombia som får medföljning av Kristna Fredsrörelsens fredsobservatörer.

Zofie Bengtsson

● LÄS MER

Läs Kristna Fredsrörelsens brev till Carl Bildt på krf.se/oroande-rapporter-fran-colombia

37 väpnade konflikter pågår i världen just nu. En av dem är mellan två stater.

Fredsläger för unga gav nya insikter

I augusti åkte 10 unga fredsbbyggare till Moldavien för att hålla och delta i ett fredsläger tillsammans med moldaviska ungdomar. Lägret organiserades av Kristna Fredsrörelsens lokalgrupp i Stockholm. Här berättar en av deltagarna hur det var.

– Mötet med dessa ungdomar berikade oss med kunskaper, känslor och många nya insikter. Redan i början av fredsläget började diskussionerna ta form och en öppen, ärlig dialog kunde föras. Vi kom att lära oss och få mer förståelse för begreppet 'social orphans'; socialt föräldralösa barn.

– Många barn i Moldavien lever utan sina föräldrar. De dåliga levnadsförhållandena tvingar många föräldrar att jobba utomlands eller hamna i alkohol- eller drogmissbruk och blir oförmögna att ta hand om sina barn.

Kristna Fredsrörelsens lokalgrupp i Stockholm organiserade ett läger för unga i Moldavien

– Vissa av lägerdeltagarna växte upp som socialt föräldralösa barn. De tillbringade alltså sin barndom utan några förebilder eller någon förälder som kunde vägleda dem. Under diskussionerna kom jag att reflektera kring deras syn på de ämnen som vi var där för att lära kring. Jag beundrade hur vi kunde dela samma uppfattningar och åsikter trots alla våra olikheter, skilda miljöer och uppväxt.

– Jag kom sedan till insikten

att dessa personer, med dessa förhållanden, har precis de rätta förutsättningarna för att bli starka ledare och skapa fred. De har genom sina erfarenheter stegvis byggt upp sig själva och funnit mening i det genom sin tro. Deras starka tro har gett dem den rätta vägledningen men även styrkan i att finna ro i vardagen och därmed bli inspirerande, självlärda ledare och fredsskapare.

Hoda Saad

deltagare på fredsläget

Helig fred i Alingsås

● ● ● Den 24 november uppmärksammar Kristna Fredsrörelsens lokalgrupp i Alingsås Kyrkornas globala vecka. Det blir ett evenemang på temat "Helig fred" med internationell gudstjänst, kulturfest, seminarier och mycket mer.

– Vi ser fram mot en generös mötesplats där gränser överbryggas, säger Ulf Södahl, medlem i Kristna Fredsrörelsens lokalgrupp.

Kyrkornas globala vecka äger rum tredje veckan i november varje år. Det är ett tillfälle för församlingar och organisationer att samtidigt uppmärksamma globala frågor.

Reaktion från en läsare

Förra numret av Fredsnytt handlade om försoning. En av tidningens läsare, Leif Herngren från Bohus-Björkö, hörde av sig med reaktioner på numret. Här är ett utdrag av hans kommentar.

"Jag delar helt övertygelsen att försoning, rättvisa och fred hör intimt samman och inte kan skiljas åt. Men för mig handlar det inte om "först rättvisa – sedan försoning".

Det går varken att sätta rättvisa eller försoning i tid skilda från varandra som först och sedan. Så-

väl rättvisa som fred uppnås inte som slutstationer. Bägge är skeenden som är helt beroende av varandra. De befruktar varandra. Försoningen börjar inte efter det att rättvisa upprättats. Då skulle försoning aldrig uppnås – och inte heller verklig rättvisa."

● TYCK TILL!

Läs kommentaren i sin helhet på Kristna Fredsrörelsens blogg sverige.krf.se, under rubriken "Fred och rättvisa uppnås inte som slutstationer".

Inspirationsdag för fred

På internationella fredsdagen den 21 september hölls "Bygg fred", en stor inspirationsdag för fred, i Uppsala. Ett hundratal personer hade samlats för att lyssna till föreläsningar, gå på workshops och tillsammans fundera kring hur man kan göra fred.

En gospelkör sjöng under manifestationen på Stora torget i Uppsala.

Biskop Dinis Sengulane från Moçambique var en av huvudtalarna.

Deltagarna delade ut rosor till folk på stan med frågan "Who will you make peace with?".

Artisten Behrang Miri uppträdde på kvällen, till jubel och dans.

Ny lokalgrupp i Norrbotten!

● ● ● Bor du nära Luleå eller Haparanda och är sugen på att engagera dig för fred? Då kan du gå med i den lokalgrupp som börjar ta form där. Kontakta Kristna Fredsrörelsen på info@krf.se eller 08-453 68 40 för mer information.

● ● ● Gästkrönika Yasri Khan

Ta ansvar genom tron

TROENDE! Stå fasta på Guds sida som vittnen för rätt och rättvisa och låt inte avoghet mot människor förmå er att avvika från rättvisans väg. Gör rätt - det ligger gudsfruktan närmast; Gud är väl underrättad om vad ni gör." (Koranen 5:8) Frågan om rättvisa är en viktig sak. Det är en av anledningarna till att så många anslutit sig för att förverkliga Svenska Muslimer för Fred och Rättvisas vision.

När orättvisa begås så har vi inte råd att blunda. Vi måste stå upp för rättvisan, annars felar vi mot oss själva. Det finns något inom var och en av oss som försvinner var gång vi tvingas bevittna en orättvisa. I maktlösheten som kan uppstå när orättvisor sker blir vi stegvis bestulna på vår oskuldssfullhet och samtidigt förflyttas gränserna för vilken värld vi accepterar att leva i. Tyvärr sker sådana orättvisor varje dag.

IBLAND KAN SÅDANA kamper te sig meningslösa och leda till cynism och uppgivenhet. Där har tro en viktig funktion för att ge mening och kraft för att orka göra det som kan upplevas meningslöst.

Varje dag behövs det människor som orkar och väljer att stå upp för rättvisa och vägrar acceptera uppgivenhet, vägrar vara likgiltig och därmed genom sina handlingar återtar vår oskuldssfullhet och flytta tillbaka gränserna. Det är en kamp som sker dagligen överallt. Religiös övertygelse är en mycket viktig del för väldigt många för att orka delta i den kampen. Den erbjuder ett viktigt skäl att ta ansvar.

Tro kan utnyttjas för att vinna legitimitet för att dölja dåliga handlingar, men framförallt så är tro något som delas av majoriteten av världens befolkning. Den är en viktig del av livet för många. Frågan handlar alltså inte om vi ska tro eller inte, utan hur vi kan använda vår tro i en positiv riktning. Det vinner vi alla på.

Yasri Khan

Förbundsordförande för Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa

Ge bort en skyddsängel

Alla kan behöva en skyddsängel ibland. Särskilt de människor som **Kristna Fredsrörelsen** arbetar med.

Ge bort en skyddsängel till någon du tycker om. Då är du bland annat med och bidrar till arbetet med skydd av människorättsförsvarare i Mexiko, Guatemala och Colombia.

Ängeln
kostar 100 kr

Beställ på krf.se
eller ring 08-453 68 45

Bli medlem!

Hjälp oss förverkliga vår målsättning om fred och rättvisa!

**KRISTNA
FREDS**
RÖRELSEN

Ge en gåva!

Alla bidrag behövs! Din gåva går direkt till våra fredsprojekt.